gemeente Staphorst

Uw brief van	
Uw kenmerk	
Ons kenmerk	D200967563
Zaaknummer	Z/STH25/054369
Afdeling	FL - Omgevingsbeleid
Informant	dhr. W. Dijk
Doorkiesnummer	052246 75 70
Bijlagen	3

Directie Materieel, Vastgoed, Leefomgeving en Duurzaamheid
Ministerie van Defensie
O.v.v. Nationaal Programma Ruimte voor Defensie
Postbus 20701
2500 ES 'S-GRAVENHAGE

Staphorst, 12 juni 2025
Verzonden

Onderwerp Zienswijze ontwerpprogramma NPRD

Geachte heer/mevrouw,

Het college van B&W van de gemeente Staphorst dankt u voor de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op het Ontwerp NPRD en de bijbehorende plan-MER. Wij constateren dat het kabinet in het Ontwerp NPRD heeft besloten de bestaande locatie aan de J.J. Gorterlaan in Staphorst aan te wijzen als voorkeurslocatie voor de behoefte 'grootschalige munitieopslag'. Deze aanwijzing heeft grote impact op onze gemeente; in het bijzonder voor de veiligheid en belangen van onze inwoners, de aanwezige natuur en recreatiewaarden, agrarische gronden en veiligheid en robuustheid van de lokale infrastructuur.

Wij vinden het dan ook uw taak en verantwoordelijkheid dat u ervoor zorgt dat de effecten die ontstaan, op een zorgvuldige en verantwoorde manier opgelost of gecompenseerd worden. Onze zienswijze is op dit uitgangspunt gebaseerd.

Het Ontwerp NPRD doet recht aan het Staphorster bod
Wij constateren met waardering dat het Staphorster bod, met steun van provincie Overijssel aangeboden op 19 december 2024, is opgenomen in het Ontwerp NPRD. Defensie, provincie en gemeente nemen hierin een inspanningsverplichting op zich om de randvoorwaarden te realiseren. Dit is een belangrijke eerste stap om vast te stellen wát nodig is in en voor Staphorst als gemeente in provincie Overijssel. Wij benadrukken dat de randvoorwaarden uit het Staphorster bod voor gemeente Staphorst nóódzakelijke voorwaarden zijn bij het beantwoorden van de vraag hóe de grootschalige munitieopslag op een veilige en maatschappelijk verantwoorde manier gerealiseerd wordt.

Onze inhoudelijke reactie leest u op de volgende pagina's.

Tekst gaat verder op de volgende pagina.

Medewerking gemeente Staphorst aan inpassing munitiecomplex alleen met concrete en tijdige toezegging Rijk op Staphorster bod

Wij willen dat de Rijksoverheid, bij de besluitvorming over het NPRD en voorafgaande de start van het gebiedsproces, haar verantwoordelijkheid neemt voor duidelijke en bestuurlijk vastgelegde afspraken. Hoe wordt de uitvoering en financiering van het Staphorster bod gerealiseerd? Als er geen concrete toezeggingen zijn op de gehele realisatie van het Staphorster Bod, zal de gemeente Staphorst géén medewerking verlenen aan de inpassing van het munitiecomplex en/of het gebiedsproces.

Zorg ook voor:

1. *Aandacht voor positie omwonenden.*
Door de aanwijzing van Staphorst als voorkeurslocatie ontstaat voor direct aanwonenden grote mate van onzekerheid over hun toekomst, woning en leefomgeving. Wij roepen Defensie en het Rijk op om hen zorgvuldig, actief en transparant te blijven betrekken en om zich maximaal in te spannen om aan de belangen van deze inwoners tegemoet te komen. Dit vereist maatwerk, tijdige communicatie en duidelijkheid over gevolgen en procedures. Er moet helderheid komen over overgangsrecht, compensatie en alternatieven voor getroffen bewoners.

2. Natuur en recreatiewaarden
Voor de inpassing van het grootschalige munitiecomplex dient u rekening te houden met het behoud, compensatie én de ontwikkeling van de aanwezige natuur- en recreatiewaarden. Onderdeel hiervan is een duurzame en langdurige bijdrage voor beheer, onderhoud en ontwikkeling van natuur en recreatie. Wij gaan er vanuit dat Defensie alle betrokken partijen zorgvuldig betrekt.

3. Agrarische belangen
Op 28 mei heeft u een informatiebijeenkomst georganiseerd voor eigenaren van grond die Defensie nodig heeft voor de bouw van het munitiecomplex. Eigenaren en gebruikers van agrarische gronden in Staphorst hebben net een ruilverkaveling afgerond. Zij hebben de zorg dat er in Staphorst geen landbouwgrond beschikbaar is die het verlies van gronden kan compenseren en dat de activiteiten van Defensie een prijsopdrijvend effect hebben. Dit heeft directe negatieve gevolgen voor de toekomstbestendigheid van betrokken bedrijven. Wij verzoeken Defensie de verantwoordelijkheid te nemen om de betrokken agrarische bedrijven een goed toekomstperspectief te blijven bieden. Indien aan de orde, moet Defensie zorgen voor volwaardige, passende vervangingsgrond in de directe omgeving.

Luister en breng alle belangen zorgvuldig en tijdig in beeld
De aanwijzing tot voorkeurslocatie roept bij onze inwoners onrust op over de toekomstige status van natuur-, recreatie- en agrarisch gebied. Deze onrust gaat verder dan de groep grondeigenaren op wiens grond de toekomstige munitieopslag geprojecteerd is. Wij verzoeken Defensie om in samenspraak met de gemeente op korte termijn een adequate vorm van omgevingsmanagement te organiseren. Doel hiervan is om breed in de samenleving de belangen, zorgen en wensen te inventariseren en te bundelen.

De resultaten kunnen dan gebruikt worden als eerste stap voor het gebiedsproces. Hiermee willen we borgen dat er geen zorgen en signalen door Defensie over het hoofd worden gezien.

Ook vragen wij Defensie om in 2025 scenario's weer te geven van de processtappen en besluiten tot en met realisatie van het munitiecomplex en het Staphorster Bod.

Bestuurlijke rolverdeling en positie gemeenteraad
Wij willen dat u op korte termijn inzichtelijk maakt welke rollen en taken de verschillende overheden en uitvoeringsorganisaties hebben in het proces vanaf besluitvorming in dit najaar tot realisatie. Dit betreft niet alleen het formele besluitvormingsproces, maar ook de rolverdeling in het gebiedsproces, de uitvoering en wat de beoogde resultaten zijn die behaald moeten worden. Daarnaast vragen wij expliciet ruimte voor onze gemeenteraad om aan de voorkant van het integrale gebiedsproces kaders te kunnen stellen. Mede gelet op de impact voor onze gemeenschap, vinden wij het essentieel dat onze volksvertegenwoordiging hierin een tijdige en duidelijke rol krijgt.

Betrek uitvoeringsorganisaties zo vroeg mogelijk in het proces
Het is aannemelijk dat - naast de provincie - uitvoeringsorganisaties zoals Staatbosbeheer, ProRail en Rijkswaterstaat een grote rol krijgen bij de uitvoering van het Staphorster bod. Wij vragen u daarom om hen zo snel mogelijk te betrekken in het vervolg.

Wij verlenen alleen medewerking aan het gebiedsproces als uitvoering en financiering van het gehele Staphorst bod geborgd wordt.
Wij onderkennen dat met het Ontwerp NPRD een nieuwe fase aanbreekt, waarin de uitwerking van de gezamenlijke inspanningsverplichting naar gedragen resultaat concreet gemaakt moet worden. De randvoorwaarden uit het Staphorster bod zijn noodzakelijke voorwaarden voor een veilige en maatschappelijk verantwoorde realisatie van de grootschalige munitieopslag binnen onze gemeentegrenzen.

De realisatie van de inspanningsverplichting zoals deze is opgenomen in het Ontwerp NPRD, zien wij graag op korte termijn geconcretiseerd, en ruim vóór besluitvorming over het NPRD, in een bestuurlijke overeenkomst tussen gemeente, provincie en Defensie.

Plan-MER
Dan onze reactie op het Plan-MER.

1. *Het is niet navolgbaar wat er gebeurd is met de inbreng van een groep inwoners.*
   Op 29 maart heeft een groep inwoners aanvullende informatie aan Defensie opgestuurd over natuurwaarden. Bij deze bijdrage is een aantal lokale ecologen betrokken geweest. Het is niet navolgbaar wat met deze inbreng gedaan is. Graag zien wij dat u hierover een terugkoppeling geeft aan de betreffende groep inwoners.

2. *De beoordeling van het aspect 'bereikbaarheid' geeft een vertekend beeld.*
   Staphorst scoort een + op bereikbaarheid. Wij vinden dat dit een vertekend beeld geeft en dat een negatieve score beter past bij de werkelijke situatie. Dat komt omdat een cruciale schakel binnen het netwerk, namelijk: de plek waar het nationale bovenlokale en lokale wegennet

samenkomt, in 2030 onvoldoende capaciteit heeft. Volgens adviesbureau Goudappel zal hierdoor ernstige terugslag plaatsvinden op de afritten en de A28 zelf. In haar rapportage uit 2019 schrijft Goudappel dat “zonder aanpassing van de huidige situatie bij de Stovonde, de terugslag op de afritten en de A28 over tien jaar al een structureel probleem zal vormen voor de doorstroming en verkeersveiligheid op de A28”.

Tot slot

Gemeente Staphorst wil bijdragen aan nationale veiligheid maar ook voor de veiligheid, leefbaarheid en vertrouwen van haar inwoners. Wij vragen het Rijk en Defensie in het bijzonder, om in de praktijk waar te maken dat deze balans serieus wordt genomen met een toezegging op realisatie van het Staphorster Bod.

Wij vertrouwen erop dat u de inhoud van deze zienswijze zorgvuldig betrekt bij de verdere besluitvorming over het definitieve NPRD en de start van het gebiedsproces. Ook vertrouwen wij erop dat u ons een concreet antwoord geeft hóe u het proces wilt inrichten zodat het Staphorster bod daadwerkelijk wordt uitgevoerd in samenhang met de inpassing van het grootschalige munitiecomplex.

Kort samengevat:

1. Hoe geeft u invulling aan het belang en de zorgen van de direct omwonenden. Hoe gaat u hen zorgvuldig, actief en transparant betrekken en spant u zich maximaal in om aan de belangen van deze inwoners tegemoet te komen.
2. Betrek ten aanzien van de natuur en recreatiewaarden alle partijen en maak gebruik van lokale expertise. Hoe geeft u invulling aan het beheer, behoud en compensatie?
3. Zorg dat aan betrokken agrarische bedrijven een goed toekomstperspectief wordt geboden en geef aan hoe u dat gaat doen.
4. Organiseer, in samenspraak met de gemeente, een adequate vorm van omgevingsmanagement. Doel hiervan is om breed in de samenleving belangen, zorgen en wensen te inventariseren en te bundelen.
5. In 2025 scenario’s opnemen van processtappen en besluiten. Doel hiervan is om inzicht te geven in het gebiedsproces en de jaren erna voor gehele realisatie van het Staphorster Bod.
6. Maak op korte termijn inzichtelijk welke rollen en taken de verschillende overheden en uitvoeringsorganisaties hebben in het vervolgproces.
7. Geef onze gemeenteraad ruimte om aan de voorkant kaders te kunnen stellen voor het gebiedsproces.
8. Betrek uitvoeringsorganisaties zoals Staatbosbeheer, ProRail en Rijkswaterstaat zo snel mogelijk in het vervolgproces (gebiedsproces).
9. Gemeente is pas bereid om aan het gebiedsproces mee te werken als er een toezegging is dat het totale Staphorster bod gerealiseerd wordt, en afspraken over de uitvoering en financiering van het *totale* Staphorster bod bij de besluitvorming over het NPRD vastgelegd zijn en/of voorafgaande aan het gebiedsproces. Anders zal gemeente Staphorst niet meewerken aan de realisatie van het grootschalige munitiecomplex.
10. De uitvoering van de inspanningsverplichting zoals deze is opgenomen in het Ontwerp NPRD, zien wij graag geborgd op korte termijn, maar zeker ruim vóór besluitvorming over het NPRD, in een bestuurlijke overeenkomst tussen gemeente, provincie en Defensie.
11. Geef onze opmerkingen over het plan-MER door aan Antea Group.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Staphorst
de secretaris de burgemeester

M.T. van de Wetering J. ten Kate

Afschrift verstuurd aan: